

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

16 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Ion GUZUN

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe

SUCEANU Valeriu XXXXX, născut la
XXXXX, originar din XXXXX, domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 12.04.2018 – 31.05.2021;

Instanța de apel: 21.06.2021 – 27.09.2021;

Instanța de recurs: 08.02.2022- 16.03.2022.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 31 mai 2021, *cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală*, Suceanu Valeriu a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe termen de 1 an și 6 luni, în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții administrative sau legate de gestionarea bunurilor materiale sau mijloacelor financiare pe termen de 2 ani.

Potrivit prevederilor art. 90¹ Cod penal, Suceanu Valeriu urma să execute 9 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu calcularea acestui termen din momentul pronunțării prezentei sentințe și cu includerea în acest termen a perioadei deținerii acestuia în arest preventiv (17.02.2021 ora 12:10) până la data pronunțării prezentei sentințe, iar restul pedepsei de 9 luni închisoare se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului de probațiune și să nu comită alte infracțiuni intenționate.

S-a dispus încasarea de la Suceanu Valeriu în beneficiul bugetului de stat, suma de 9296 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Suceanu Valeriu, la data de 14.06.2017, aproximativ la ora 04:00, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare, prin prezentarea ca

adevărată a unei fapte mincinoase, acționând cu intenție directă la atingerea scopului său, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin înțelegere prealabilă și fiind în complicitate cu Beșleaga Constantin, aflându-se pe XXXXX, sub pretextul efectuării unui apel telefonic, a însușit de la Rotari Vitali un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J7”, de culoare alb, cu numărul de IMEI1: XXXXX și IMEI2: XXXXX, la preț de 5500 lei, în care era activă cartela SIM: XXXXX, iar după intrarea în posesia bunului respectiv, s-a ascuns eschivându-se de la obligația de a restitui telefonul respectiv părții vătămate, fapt prin care i-a cauzat lui Rotari Vitali, o daună considerabilă în mărime de 5500 lei.

Prin acțiunile sale intenționate Suceanu Valeriu a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal – *escrocherie, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii obiectului, acțiune săvârșită de două sau mai multe persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către avocatul Dumitru Cazacu în interesele inculpatului, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa penală în temeiul art. 90 Cod penal, cu excluderea cheltuielilor de judecată încasate din contul inculpatului.

În motivarea cerințelor sale s-au invocat următoarele aspecte:

- instanța de fond a aplicat o pedeapsă prea aspră, în coraport cu faptele inculpatului, or, urma să se rețină faptul că, inculpatul de la urmărirea penală a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise, a solicitat examinarea cauzei penale în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, este la prima abatere de la legea penală, a restituit prejudiciul integral, iar partea vătămată nu a înaintat careva pretenții materiale sau morale;

- instanța de fond urma să rețină ca circumstanță atenuantă recunoașterea vinovăției;

- instanța de fond neîntemeiat a dispus încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului, or, în conformitate cu art. 227 alin. (1), (2), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2021, apelul avocatului Dumitru Cazacu în interesele inculpatului a fost admis, s-a casat sentința parțial și s-a pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care cheltuielile judiciare în sumă de 9296 lei au trecut în contul statului.

În rest dispozițiile sentinței s-au menținut.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume art. 190 alin. (2), lit. b) Cod Penal.

Astfel, verificând legalitatea și temeinicia soluției instanței de fond în partea ce ține de individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului, a constatat că instanța de fond a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, respectiv, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele care atenuează ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel a constatat că acțiunile inculpatului cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2), lit. b) Cod penal, acțiune ce se califică ca infracțiune „gravă”, inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate și s-a căit sincer de cele comise și s-a reținut circumstanțele atenuante – recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, căința sinceră și caracteristica pozitivă de la fostul loc de muncă.

Prin cererea scrisă din 13.07.2017, partea vătămată Rotari Vitalie a comunicat că nu are careva pretenții în privința lui Suceanu Valeriu, prejudiciul material a fost recuperat. A mai specificat că, s-a împăcat cu inculpatul și a solicitat încetarea procesului în privința acestuia.

Cu referire la recunoașterea vinovăției, instanța de apel a notat că, aceasta nu poate fi reținut cu titlu de circumstanță atenuantă, or, judecarea cauzei penale a avut loc în baza probelor administrate la urmărirea penală, care are ca premisă recunoașterea faptelor indicate în rechizitoriu, astfel în acest caz pedeapsa care urma a fi aplicată inculpatului a fost stabilită în conformitate cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel, apreciind solicitarea părții apărării privind stabilirea inculpatului a unei pedepse penale sub formă de închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, a notat că, această măsură de pedeapsă este inechitabilă și disproporțională în coraport cu personalitatea inculpatului și față de gradul prejudiciabil al faptei comise și consecințele survenite și care, în esență, nu va asigura realizarea scopului pedepsei penale reglementat la art. 61 Cod penal.

Or, instanța de apel apreciind conduita adoptată de inculpat, denotă că acesta nu a realizat pe deplin gravitatea faptei comise de el, dar și faptul că el nu este în măsură să respecte și să se conformeze cu careva obligații și sarcini puse în seama sa de către instanța de judecată.

Din aceste motive, corectarea inculpatului și restabilirea echității sociale afectate prin comiterea infracțiunii stabilite prin prezenta sentință, va putea fi realizată doar prin stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare.

Astfel, instanța de apel a reținut că, nu există careva impedimente legale la aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal, nefiind rațional ca Suceanu Valeriu să execute în penitenciar întreaga pedeapsa care i-a fost stabilită prin prezenta sentință, fiind posibil și necesar de a suspenda parțial executarea pedepsei aplicate inculpatului, astfel încât prima parte a pedepsei să se execute în penitenciar, iar restul pedepsei să se suspende.

În condițiile enunțate, cu referire la prevederile art. 90¹ Cod penal, instanța de fond a dispus ca inculpatul să execute 1/2 din termenul pedepsei stabilite prin prezenta sentință- 9 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, iar executarea a 1/2 din termenul respectiv- 9 luni, se suspendă condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului de probațiune și să nu comită alte infracțiuni intenționate.

În ceea ce privește solicitarea avocatului Dumitru Cazacu ce ține de respingerea solicitării acuzatorului de stat de a dispune încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată, instanța de apel a reținut că, în prezenta cauză penală au fost suportate cheltuieli de judecată în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202136S0038 din 12.07.2021 în sumă de 9296 lei.

Instanța de apel a reținut că, urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazionează efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedură, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuirea convenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sunt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea unei infracțiuni, care impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o; ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii, temeiul juridic fiind vinovăția sa infracțională. deoarece fără săvârșirea infracțiunii astfel de cheltuieli nu s-ar fi efectuat.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală; întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă

partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

În conformitate cu art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că, prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 19 aprilie 2021 s-a dispus numirea expertizei psihiatrică-legală în staționar în privința inculpatului. Prin raportul de expertiză judiciară nr. 202136S0038 din 12 mai 2021 s-a concluzionat că, Suceanu Valeriu nu suferă de careva maladie psihică cronică, prezintă „Tulburare organică de personalitate”.

În temeiul art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus scutirea inculpatului de la plata cheltuielilor de judecată suportate în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară în sumă de 9296 lei, deoarece la caz, instanța de fond a dispus din oficiu numirea expertizei judiciare în privința inculpatului, ca urmare a faptului că, la materialele cauzei penale lipsește informația despre sănătatea mintală a inculpatului și ținând cont de circumstanțele cauzei trezesc suspiciuni referitoare la capacitatea acestuia de a înțelege actul de acuzare și de a purta responsabilitate pentru faptele descrise în rechizitoriu.

În cadrul ședinței de judecată, atât partea acuzării, cât și partea apărării au fost împotriva numirii unei expertize psihiatrice în privința inculpatului, indicând că careva dubii referitor la starea de sănătate psihică a inculpatului nu sunt.

Respectiv, s-a considerat că, soluția instanței de fond de a dispune încasarea din contul inculpatului suma de 9296 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. 202136S0038 din 12 mai 2021 ar crea în sarcina inculpatului obligații inechitabile, deoarece la caz nu au fost stabilite careva indicii obiectivi care să creeze dubii referitor la starea psihică a inculpatului, respectiv, în speță nefiind aplicabile prevederile art. 143 Cod de procedură penală, instanța de fond dispunând din oficiu numirea expertizei judiciare.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Cazacu Dumitru în interesele inculpatului a atacat-o cu recurs ordinar, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, solicitând casarea parțială a deciziei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicate prevederile art. 90 Cod penal.

În motivare recurentul a invocat că instanța de judecată a aplicat o pedeapsă prea aspră în coraport cu faptele inculpatului. Instanța de apel nu a ținut cont că inculpatul la urmărirea penală a recunoscut vina, se căiește sincer, a solicitat examinarea

dosarului în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, este la prima abatere de la legea penală, a restituit prejudicial integral, iar partea vătămată nu a înaintat careva pretenții materiale or morale și prezența circumstanței atenuante-recunoașterea vinovăției.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosar și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.*

În corespundere cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, *instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului ordinar în cazul în care constată că acesta nu corespunde după conținut prevederilor art. 430 Cod de procedură penală.*

Reieșind din dispoziția art. 430 Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să corespundă anumitor cerințe, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute expres de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemelor de drept ce persistă în cauza deferită judecării și care au afectat echitatea procedurilor desfășurate de instanța de apel.

În speță, recurentul critică hotărârea, solicitând casarea în latura penală cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod, însă nu a prezentat argumente privind ilegalitatea hotărârii atacate și nu a indicat eroarea ce s-a comis în coraport cu temeiurile indicate în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

De principiu, instanța de recurs preia spre examinare doar acele critici, care sunt corespunzător argumentate de recurenți, cu indicarea legăturii cauzale dintre eroarea de drept pretinsă că a fost admisă de instanța inferioară și circumstanțele de fapt ale cauzei cărora acestea se circumscriu.

Pe această linie de considerente, Colegiul evidențiază că, invocarea formală a unor temeiuri de casare, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu poate face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Completarea cererii de recurs cu argumente ce ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întreg procesul penal.

Având în vedere cele consemnate supra, Colegiul Penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, deoarece acesta nu întrunește condițiile legale de conținut.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Cazacu Dumitru în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2021, în cauza penală privindu-l pe SUCEANU Valeriu XXXXX, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 12 mai 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN